

**UCHWAŁA NR XXXIII-278/2021
RADY GMINY DOBROSZYCE**

z dnia 9 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Dobroszyce
na lata 2021-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372) oraz art.176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021r. poz. 159 i 1006) uchwała się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dobroszyce na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroszyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Dariusz Palma

Załącznik do Uchwały nr XXXIII-278/2021
Rady Gminy Dobroszyce
z dnia 9 września 2021 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY DOBROSZYCE NA LATA 2021-2023



2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	4
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	4
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	7
1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	7
2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM	9
3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	17
4. ANALIZA SWOT	26
5. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA	28
IV. CELE I ZADANIA.....	30
V. ODBIORCY PROGRAMU	36
VI. FINANSOWANIE PROGRAMU	36
VII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	37
SPIS TABEL I WYKRESÓW	38

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i zaspokajania potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka, jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces jego socjalizacji, kształtowanie osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zaspokaja wszystkie potrzeby dziecka w sferze psychicznej i materialno-bytowej, jest źródłem poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Są jednak rodziny, które niewłaściwie pełnią przypisane im role. W rodzinach tych niejednokrotnie zachodzą zjawiska patologiczne (np. alkoholizm, przemoc, rozwody lub śmierć rodziców, sieroctwo społeczne, narkomania, przestępczość, próby samobójcze, ubóstwo i bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej i nieporadność życiowa oraz nieprzystosowanie społeczne), które czynią je dysfunkcyjnymi, czyli takimi, które nie potrafią sprostać swoim obowiązkom, m.in. względem dzieci, oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo, a tym samym wymaga stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych (np. pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, opiekunów placówek wsparcia dziennego, pracowników ochrony zdrowia, policji, kuratorów sądowych czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji, które działają na rzecz rodziny i dziecka) oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Taką możliwość daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, który – przy założeniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina – powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych jej problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozkład więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminnym taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanym im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Program składa się z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne jego tworzenia.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę sytuacji rodziny i dziecka w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, a także wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu wspierania rodziny (analiza SWOT) oraz identyfikację instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując m.in. realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta i siódma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, sposobu finansowania dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Gminy Dobroszyce na lata 2021-2023 wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobroszyce na lata 2017-2025 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Dobroszyce jest gminą wiejską, położoną w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie oleśnickim. Sąsiaduje od południowo-zachodniej strony z gminą Długołęka, od północy z gminą Krośnice, od wschodu i południa z gminą Oleśnica, od północno-wschodniej strony z gminą Twardogóra a od zachodu z gminą Zawonia.

Gmina zajmuje powierzchnię 132 km², co stanowi 12,55% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi 16 sołectw: Bartków, Białe Błoto, Dobra, Dobroszyce, Dobrzeń, Holendry, Łuczyna, Malerzów, Mękarzowice, Miodary, Nowica, Nowosiedlice, Sadków, Siekierowice, Strzelce i Kolonia Strzelce. Siedziba władz gminy znajduje się w Dobroszycach.

Obszar gminy zlokalizowany jest na Nizinie Środkowopolskiej, na styku Wału Trzebnickiego i Niziny Śląskiej. W jej północnej części znajdują się atrakcyjne turystycznie tereny. Gmina należy do związku gmin „Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy” oraz grupy partnerskiej „Dolina Dobrej Widawy”.

Do najciekawszych zabytków w gminie zalicza się historyczny układ przestrzenny miejscowości z rynkiem świadczący o miejskiej przeszłości Dobroszyc; zespół pałacowy w Dobroszycach oraz zespół XIX wiecznych budowli

neogotyckich, w skład którego wchodzi m.in. Kościół pw. św. Jadwigi i budynek dawnego sierocińca.

Gmina Dobroszyce posiada bardzo korzystny zewnętrzny układ komunikacyjny. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 340 z Oleśnicy do Trzebnicy, na południu gminy biegnie droga S8. Dobroszyce oddalone są od siedziby powiatu Oleśnicy o 8 km, a od stolicy województwa Wrocławia o 30 km. Przez teren gminy przebiega też linia kolejowa nr 281 relacji Oleśnica – Chojnice. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne.

Na koniec 2020 roku gmina liczyła 6.886 mieszkańców, w tym 3.441 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest niewielki wzrost udziału dzieci i młodzieży w populacji mieszkańców gminy (z 20,7% w 2018 r. do 21,2% w 2020 r.), zwiększa się również udział osób starszych (z 18,1% w 2018 r. do 18,7% w 2020 r.). W 2020 roku współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wyniósł 23,1 osób i był wyższy niż w latach 2018-2019 (odpowiednio: 21,2 i 21,8 osób), podobnie jak odsetek osób starszych (wzrost z 14,4 w 2018 r. do 15,4 w 2020 r.).

Gmina ma charakter rolniczy na terenach wiejskich oraz produkcyjno-usługowy w samych Dobroszycach. Gleby są średniej jakości, przeważają grunty orne w IV klasie bonitacyjnej (40%). W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 711 w 2018 r. do 799 w 2020 r.). W 2020 roku w jej gospodarce dominowała działalność związana z handlem i usługami w zakresie napraw (191 podmiotów) oraz budownictwem (160).

W ostatnich latach na terenie gminy zwiększała się liczba osób bezrobotnych (z 80 w 2018 r. do 133 w 2020 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (51 w 2018 r., 58 w 2019 r., 78 w 2020 r.). Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był niewysoki, lecz zwiększał się z roku na rok (2,0% w 2018 r., 2,4% w 2019r., 3,2% w 2020 r.).

Zasoby mieszkaniowe w gminie nieco się zwiększają. W 2019 roku na jej terenie znajdowało się 2.037 mieszkań, w tym 20 mieszkań komunalnych (tyle samo komunalnych także w 2020 r.). Większość mieszkań wyposażona była w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu splukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Według danych Głównego Urzędu

Statystycznego, na koniec 2019 roku do sieci wodociągowej podłączonych było 96,6% mieszkań, łazienkę posiadało 88,9% mieszkań, a centralne ogrzewanie 80,6% mieszkań. Na terenie gminy jest także sieć gazowa – korzystało z niej 17,6% ogółu mieszkańców gminy.

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składają się 2 szkoły podstawowe – Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Dobroszycach i Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Dobrzeniu z Oddziałem Przedszkolnym oraz Przedszkole Gminne w Dobroszycach. Szkoły posiadają pracownie komputerowe i dostęp do sieci Internet, są wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne.

Działalność kulturalna w gminie ogniskuje się wokół Gminnego Centrum Kultury im. Anny Sojko w Dobroszycach. W strukturach placówki działa Gminna Biblioteka Publiczna w Dobroszycach z filią biblioteczną w Dobrzeniu. Centrum sprawuje również nadzór administracyjny nad świetlicami wiejskimi w Bartkowie, Białym Błocie, Dobrej, Dobrzeniu, Dobroszycach, Łuczynie, Malerzowie, Mękarzowicach, Miodarach, Nowicy, Nowosiedlicach, Sadkowie, Siekierowicach i Strzelcach.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja infrastruktura sportowa obejmująca m.in.: stadion piłkarski w Dobroszycach, boisko „Orlik 2012” przy Szkole Podstawowej w Dobroszycach, halę widowiskowo-sportową w Dobroszycach, salę gimnastyczną przy Szkole Podstawowej w Dobroszycach oraz boiska sportowe w Dobrej, Dobrzeniu, Mękarzowicach, Sadkowie, w Siekierowicach i w Strzelcach.

Opiekę medyczną zapewnia mieszkańcom gminy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobroszycach i jego filia w Dobrzeniu, a główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach. Nad bezpieczeństwem publicznym jej mieszkańców czuwa Komenda Powiatowa Policji w Oleśnicy oraz funkcjonariusze Posterunku Policji w Dobroszycach. Sektor pozarządowy funkcjonujący w gminie obejmuje kilkanaście organizacji, w tym m.in. organizacje działające na rzecz rozwoju lokalnego, w obszarze kultury oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Diagnoza sytuacji dziecka i młodzieży w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w Szkole Podstawowej im. Ireny Sendlerowej w Dobroszycach. Badanie to umożliwiło identyfikację występujących problemów i przyczyn negatywnych zachowań, pozyskanie informacji na temat posiadanych przez placówkę zasobów, oferty zajęć dodatkowych, podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami, a także określenie potrzeb dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia.

Posiadane zasoby oraz oferta zajęć dodatkowych

Uczniowie mają możliwość skorzystania z pomocy pedagoga i pielęgniarki, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego. W szkole prowadzone jest dożywianie. Placówka posiada sprzęt audiowizualny i zapewnia dostęp do biblioteki, świetlicy, sali gimnastycznej, boiska szkolnego i pracowni komputerowej z łączem internetowym. Szkoła nie prowadzi klas integracyjnych.

Szkoła proponuje uczniom zajęcia dodatkowe, w tym kierowane do osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najczęściej są to różnorodne przedmiotowe koła zainteresowań, ćwiczenia i zadania rozwijające uzdolnienia, sportowe, artystyczne, a także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; rewalidacyjne, terapia Biofeedback.

Problemy dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz przyczyny negatywnych zachowań

W opinii przedstawicieli ankietowanej placówki, dzieci i młodzież oraz ich rodziny cechuje brak umiejętności społecznych, charakteryzujący się m.in. problemami w komunikowaniu się. Uczniowie zmagają się także z uzależnieniami behawioralnymi tracąc kontrolę nad swoim zachowaniem, są też uzależnieni od substancji psychoaktywnych – napoje energetyczne, e-papierosy.

Wśród najczęstszych przyczyn negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży badani wskazywali problemy rodzinne, zaburzone relacje z rówieśnikami, zaburzenia psychofizyczne.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

W ankietowanej szkole podejmowane są różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze. Przybierają one formę realizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych; odbywają się pogadanki, warsztaty i rozmowy – motywujące, wspierające i dyscyplinujące.

Współpraca z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami

Placówka podejmuje współpracę z rodzicami uczniów; najczęściej w jej ramach odbywają się zebrania ogólne i konsultacje indywidualne; spotkania z rodzicami uzupełniane są o treści edukacyjne i profilaktyczne; udzielane są także porady

Szkoła współpracuje również z innymi instytucjami oraz organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i ich rodziny. Zazwyczaj są to: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnicy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroszycach; Komenda Powiatowa Policji w Oleśnicy i Posterunek Policji w Dobroszycach oraz kuratorzy przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy. Szkoła współpracuje również z gminnymi placówkami kulturalnymi, placówkami ochrony zdrowia i działającymi w gminie organizacjami pozarządowymi.

Spośród ww. podmiotów, ważną rolę pełni Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnicy świadcząca specjalistyczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych. Poradnia oferuje m.in. wczesne wspomaganie rozwoju dziecka; warsztaty i prelekcje dla rodziców i nauczycieli oraz terapię logopedyczną i doradztwo zawodowe. Istotne znaczenie ma również współpraca placówek oświatowych z kuratorami sądowymi.

Potrzeby dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia

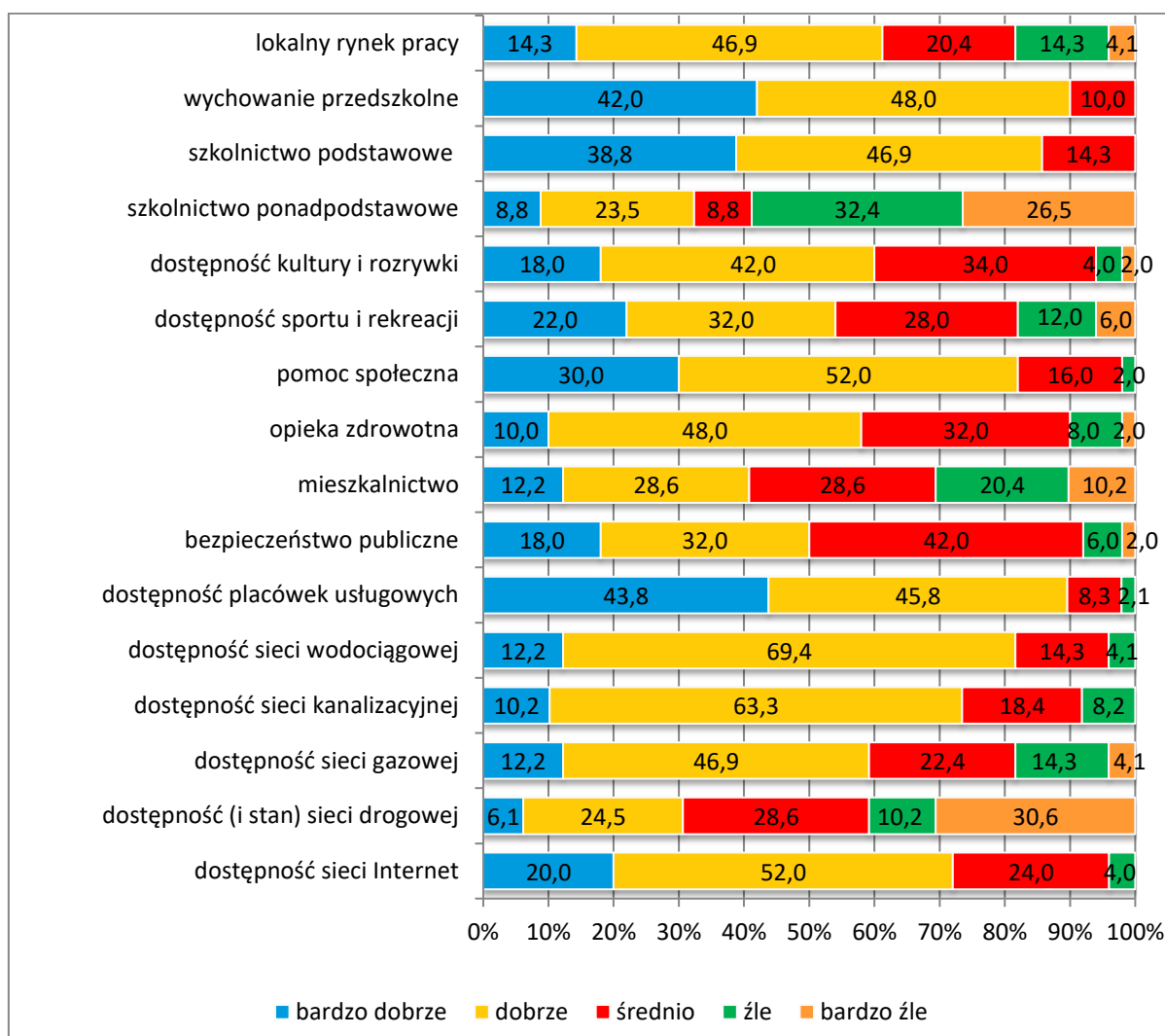
Przedstawiciele ankietowanej placówki uznali, że dzieciom i młodzieży w gminie najbardziej potrzebna jest psychoedukacja (głównie w zakresie rozwiązywania problemów rozwojowych) a także wsparcie specjalistów – psychologów i pedagogów w pokonywaniu trudności. Pedagodzy deklarują, że podejmują działania zmierzające do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb uczniów i prowadzą stałe wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy sytuacji rodziny i dziecka w gminie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Zastępcy Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawiciele jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Badania te posłużyły m.in. ocenie warunków życia w gminie, identyfikacji występujących na jej terenie problemów społecznych, wskazaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poznaniu istotnych z punktu widzenia niniejszego Programu opinii na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży, ich przyczyn, a także propozycji działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia natężenia tych problemów oraz zminimalizowania ich skutków.

Do analizy przedłożono w sumie 53 wypełnione anonimowo ankiety. Odpowiedzi na pytanie o warunki życia w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Warunki życia w gminie

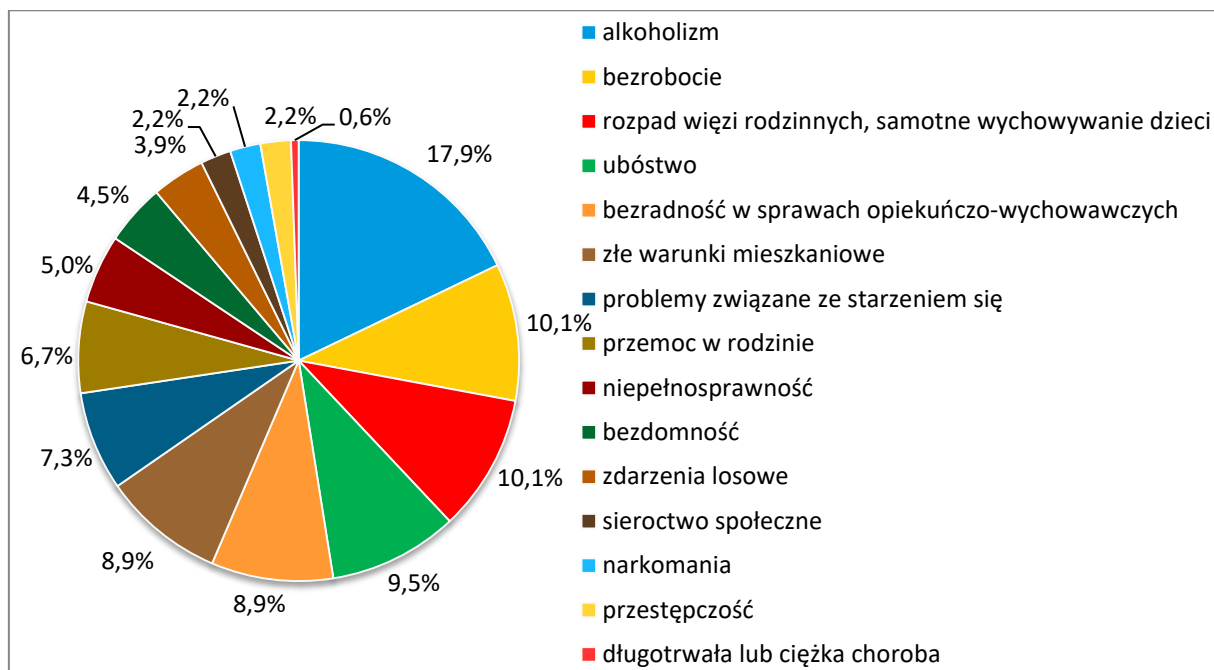
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność wychowania przedszkolnego (łącznie 90% ocen dobrych i bardzo dobrych), placówek usługowych (w sumie 89,6% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa podstawowego (łącznie 85,7% ocen dobrych i bardzo dobrych), pomoc społeczną (w sumie 82% ocen dobrych i bardzo dobrych), a także dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 81,6% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostępność szkolnictwa ponadpodstawowego (w sumie 58,9% ocen złych i bardzo złych), dostępność (i stan) sieci drogowej (łącznie 40,8% ocen bardzo złych i złych) oraz sytuację mieszkaniową (w sumie 30,6% ocen złych i bardzo złych).

Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi badanych na pytanie o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy.

Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie

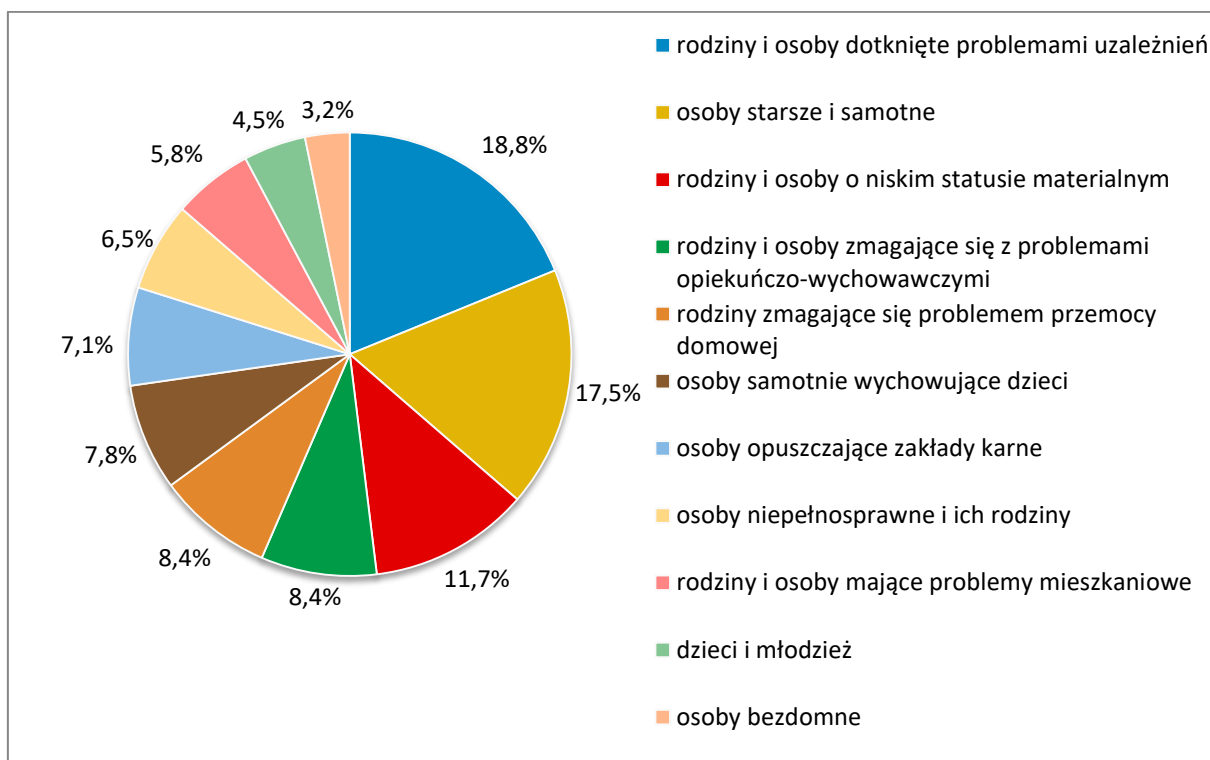


Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (17,9%), a także bezrobocie, rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (po 10,1%), ubóstwo (9,5%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zaniedbanie dzieci i złe warunki mieszkaniowe (po 8,9%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowani identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

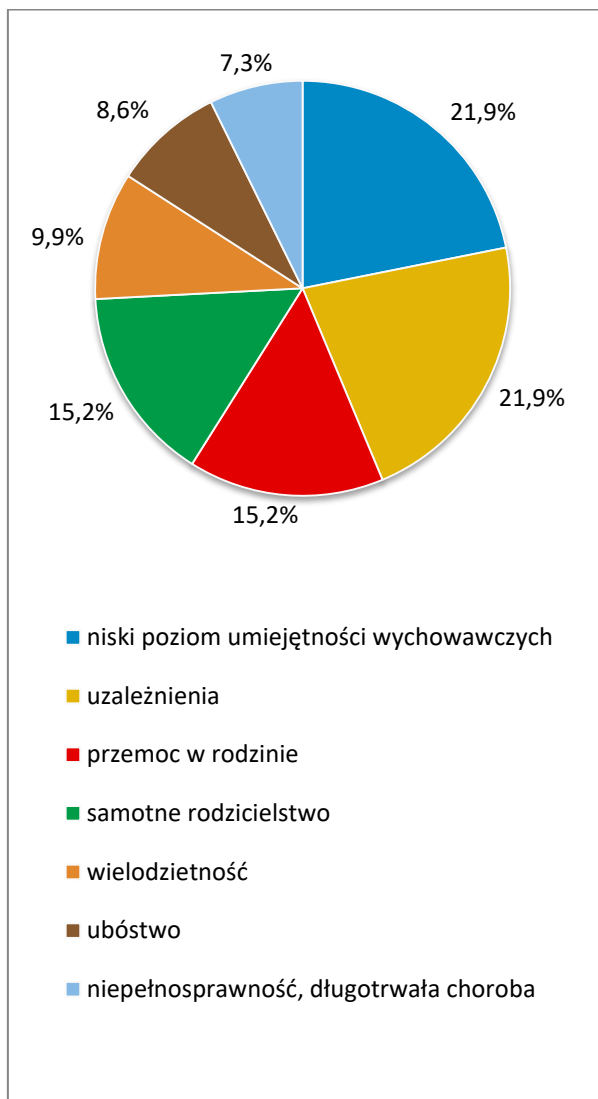


Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

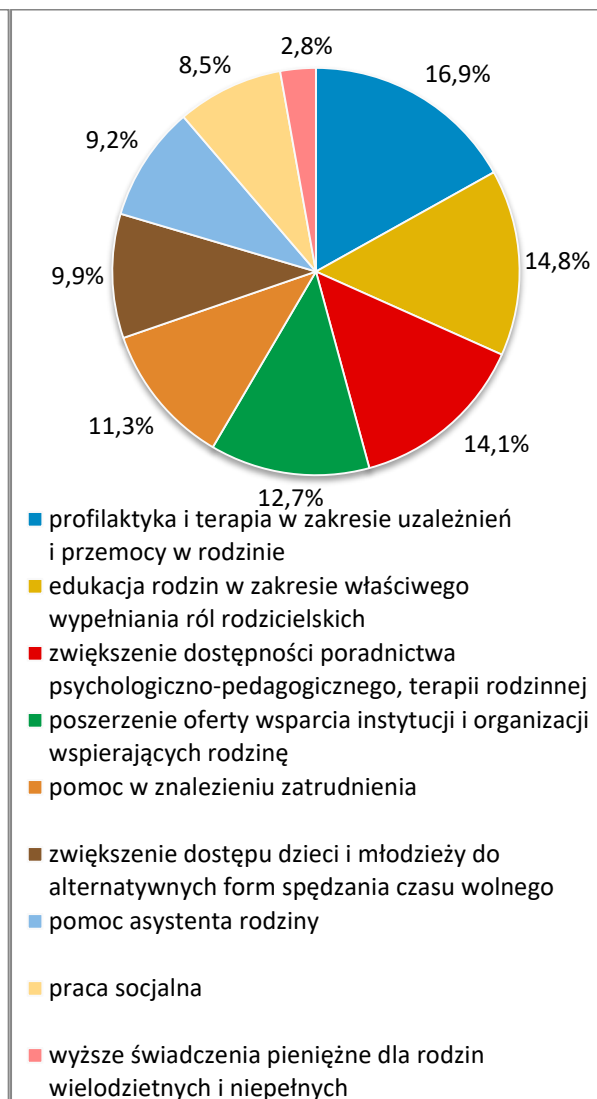
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (18,8%), a także osoby starsze i samotne (17,5%) oraz rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (11,7%).

Na poniższych wykresach przedstawiono odpowiedzi respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wskazane przez nich działania, które przyniosłyby największą skuteczność w zapobieganiu i rozwiązywaniu tego problemu.

Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie



Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?



Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

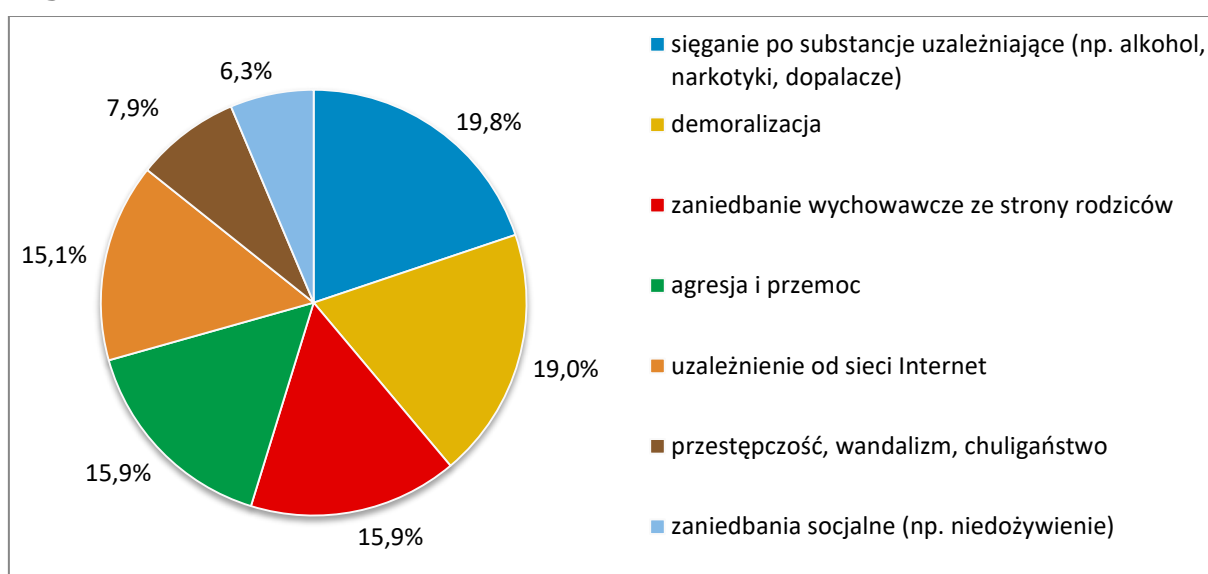
W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych i uzależnienia (po 21,9%) oraz przemoc w rodzinie i samotne rodzicielstwo (po 15,2%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali prowadzenie profilaktyki i zapewnienie dostępu do terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (16,9%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról

rodzicielskich (14,8%) oraz zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (14,1%).

Następne wykresy prezentują opinie respondentów na temat negatywnych zjawisk społecznych, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie, problemów występujących w rodzinie i w środowisku lokalnym, które są ich najczęstszymi przyczynami, oraz działań, które mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież.

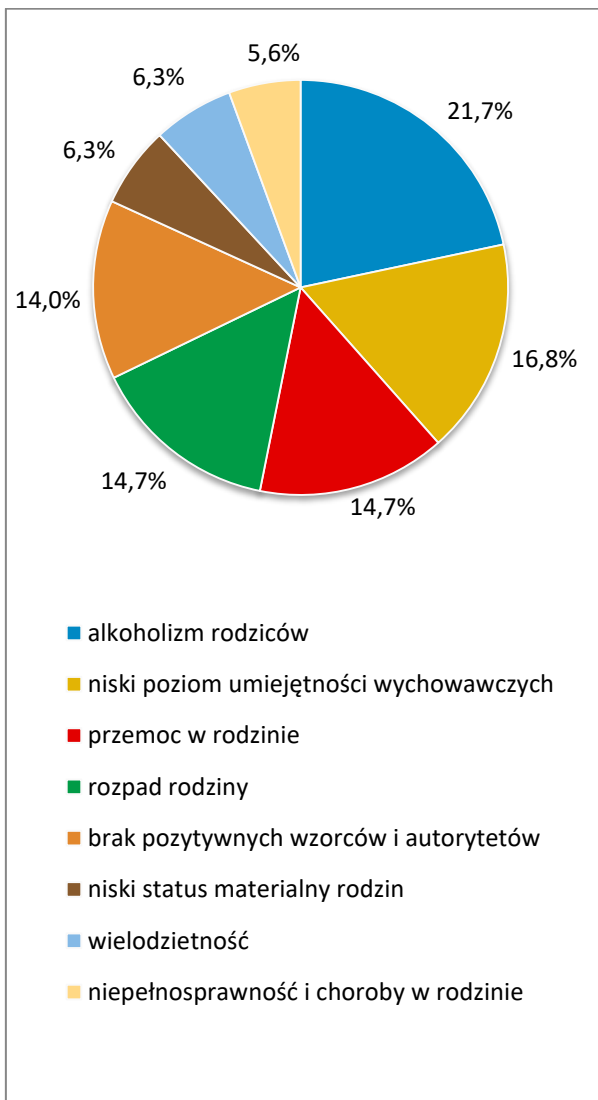
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie



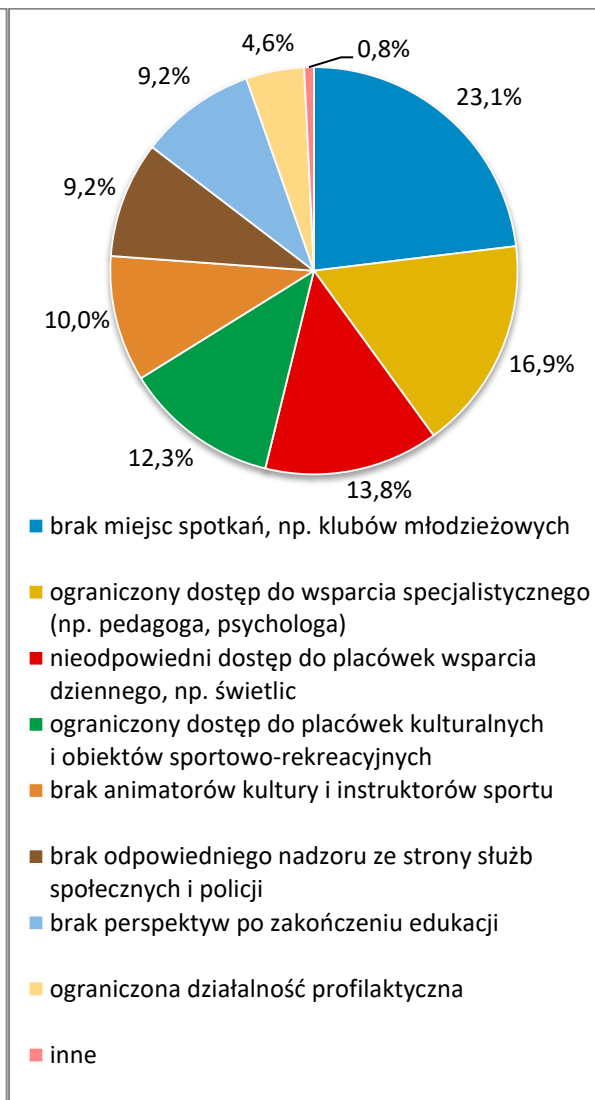
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (19,8%), demoralizacja (19%), zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, agresja i przemoc (po 15,9%) oraz uzależnienie od sieci Internet (15,1%).

Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy



Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy



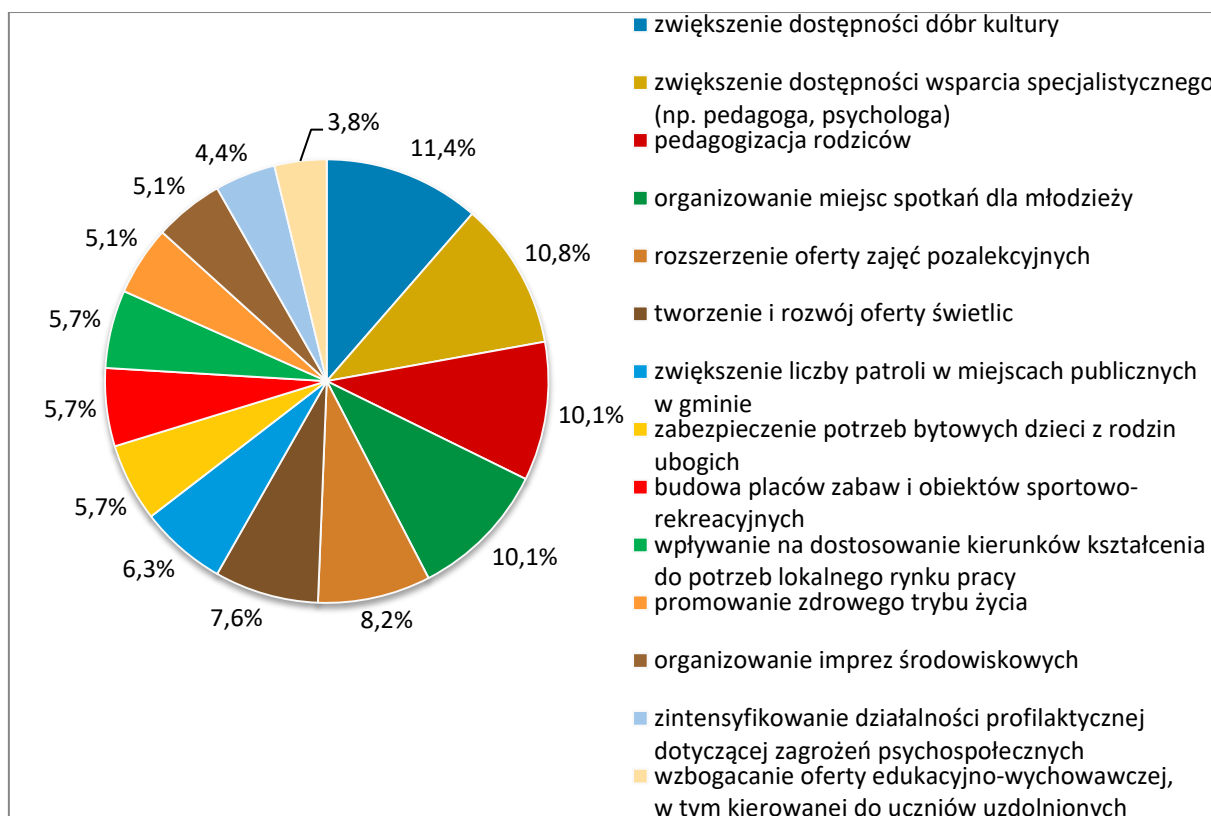
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Identyfikując problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy, ankietowani wskazali na alkoholizm rodziców (21,7%), niski poziom umiejętności wychowawczych (16,8%), przemoc w rodzinie i rozpad rodzin (po 14,7%) oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów (14%).

Szukając z kolei przyczyn negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży w problemach występujących w środowisku lokalnym, badani

szczególną uwagę zwrócili na brak miejsc spotkań, np. klubów młodzieżowych (23,1%), a także ograniczony dostęp do wsparcia specjalistycznego (16,9%), nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego (np. świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych; 13,8%) oraz ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych (12,3%).

Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie



Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wskazując działania, jakie mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie, ankietowani podkreślili przede wszystkim potrzebę zwiększenia dostępności dóbr kultury (11,4%) i wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga, psychologa; 10,8%) oraz prowadzenia pedagogizacji rodziców i organizowania miejsc spotkań dla młodzieży (10,1%).

3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

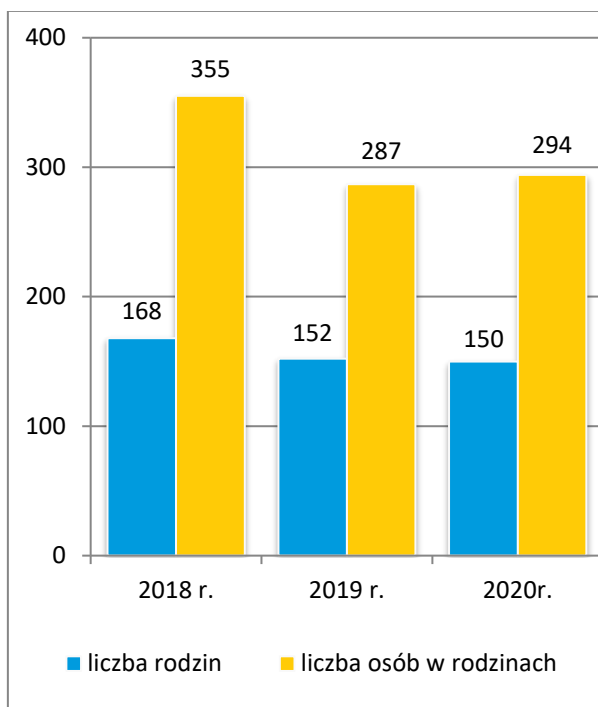
Główną instytucją, która świadczy w gminie pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach. Prowadząc działalność w tym zakresie realizuje on zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W latach 2019-2020 liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy była niższa niż w 2018 roku (168 w 2018 r., 152 w 2019 r., 150 w 2020 r.), podobnie jak liczba przebywających w nich osób (355 w 2018 r., 287 w 2019 r., 294 w 2020 r.). W latach 2019-2020, w stosunku do 2018 roku, niższa była również liczba rodzin, którym przyznano świadczenie, (168 w 2018 r., 152 w 2019 r., 150 w 2020 r.) oraz liczba przebywających w nich osób (355 w 2018 r., 287 w 2019 r., 294 w 2020 r.).

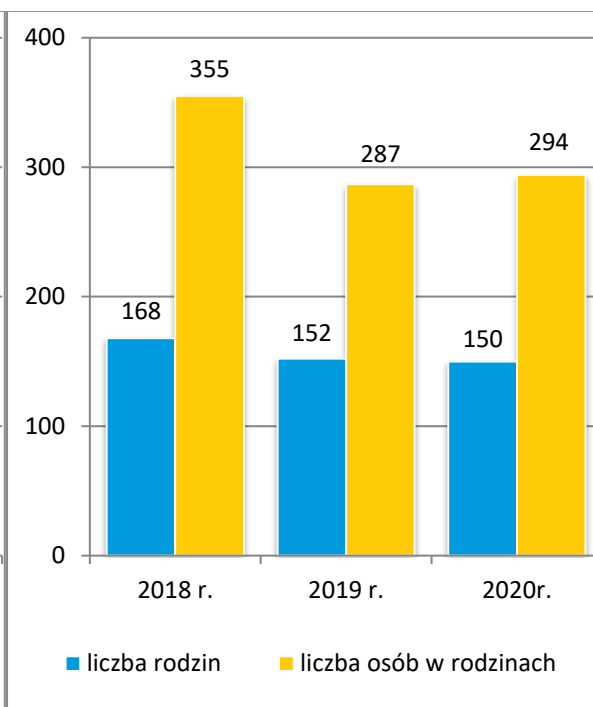
W analizowanym okresie z roku na rok zmniejszała się liczba rodzin i osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne (z odpowiednio 142 i 293 w 2018 r. do odpowiednio 117 i 228 w 2020 r.), natomiast liczba rodzin, które otrzymały świadczenie niepieniężne w 2020 roku była wyższa niż w latach 2018-2019 (49 w 2018 r., 45 w 2019 r., 58 w 2020 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2018-2020 przeprowadzono wywiad środowiskowy

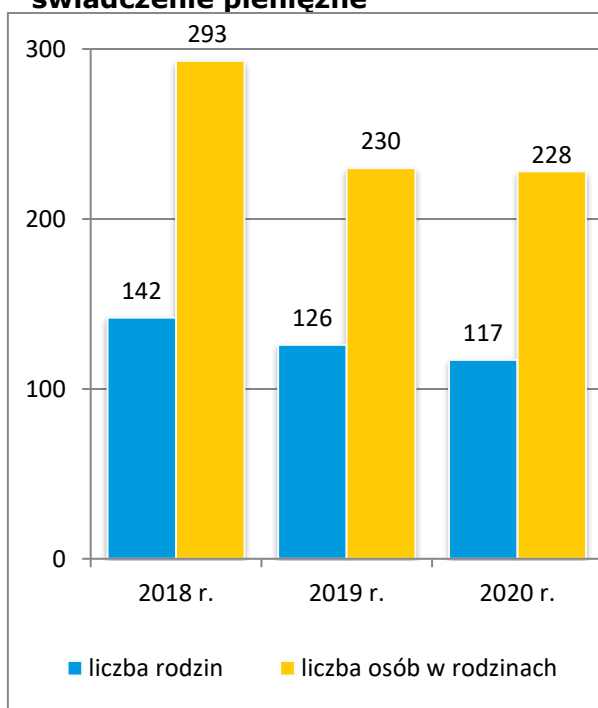


Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie

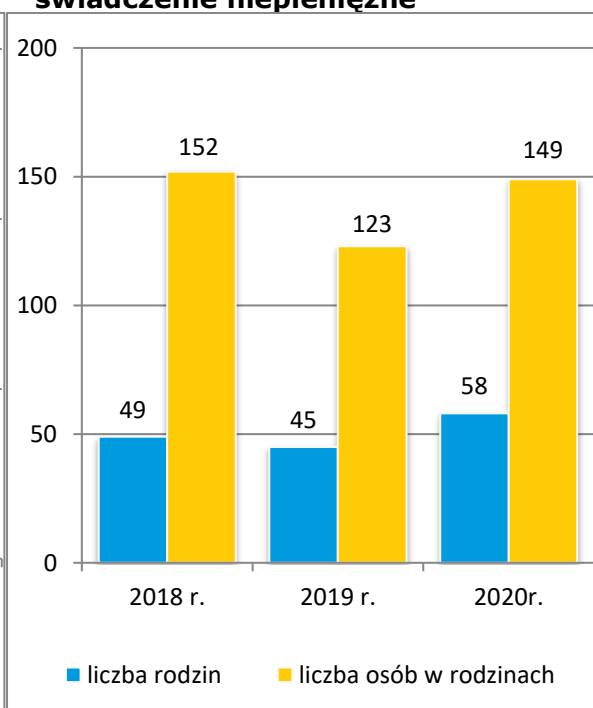


Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne



Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne



Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u, najliczniejsze grupy w latach 2018-2020 stanowiły rodziny jednoosobowe. Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z jednym i dwojgiem dzieci, w gronie rodzin niepełnych – rodziny z jednym dzieckiem, a wśród rodzin emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020

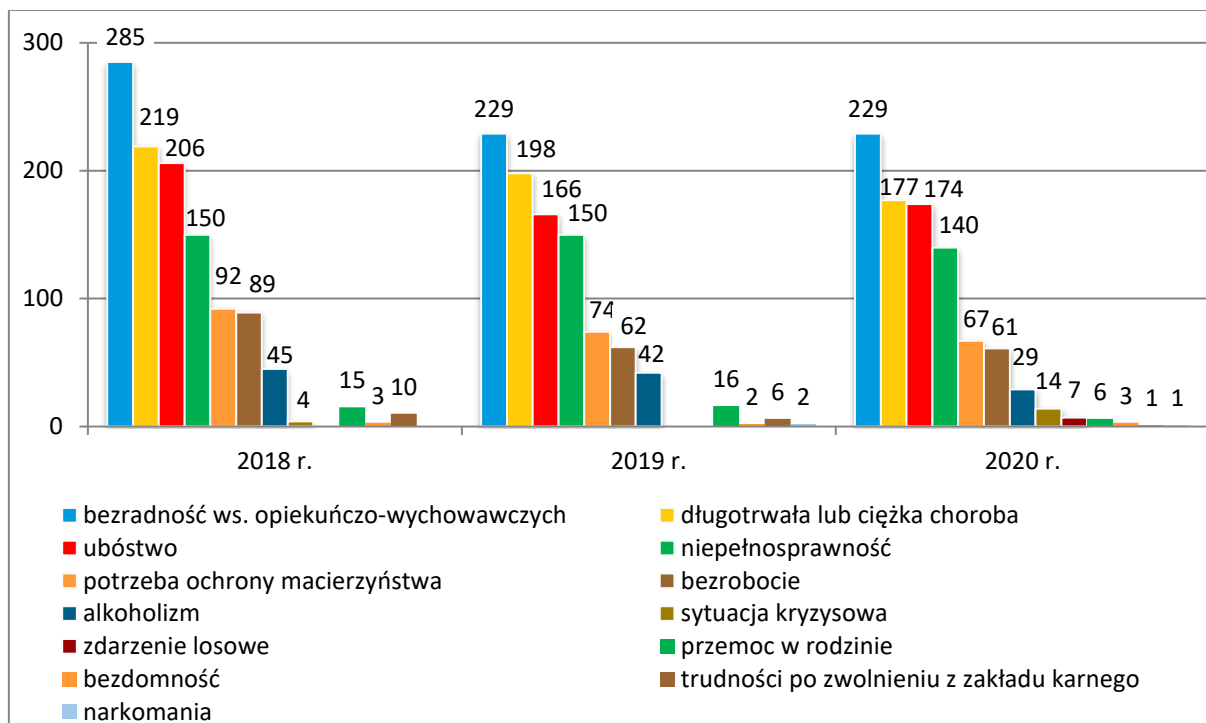
typy rodzin	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018 r.	2019r.	2020 r.	2018r.	2019 r.	2020 r.
rodziny ogółem	186	168	190	393	319	374
o liczbie osób:						
1	106	105	115	106	105	115
2	24	24	28	48	48	56
3	26	16	15	78	48	45
4	12	9	14	48	36	56
5	4	7	10	20	35	50
6 i więcej	14	7	8	93	47	52
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	32	28	30	143	121	127
o liczbie dzieci:						
1	10	10	9	27	29	26
2	8	5	11	29	19	41
3	6	7	5	30	33	28
4	3	3	3	20	20	19
5	2	0	0	13	0	0
6	1	1	0	7	6	0
7 i więcej	2	2	2	17	14	13
rodziny niepełne ogółem	23	19	15	77	55	46
o liczbie dzieci:						
1	7	7	5	16	14	9
2	7	5	5	21	15	17
3	6	4	3	25	13	9
4 i więcej	3	3	2	15	13	11
rodziny emerytów i rencistów ogółem	61	51	51	96	81	75
o liczbie osób:						
1	40	33	38	40	33	38
2	13	11	9	26	22	18
3	6	5	1	18	15	3
4 i więcej	2	2	3	12	11	16

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2018-2020 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny doświadczające bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą, żyjące w ubóstwie oraz zmagające się z

niepełnosprawnością. Dane szczegółowe na temat powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 (liczba osób w rodzinach)



Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

W latach 2019-2020 liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego była niższa niż w 2018 roku (285 w 2018 r., po 229 w latach 2019-2020). Stale spadała z kolei liczba beneficjentów zmagających się z długotrwałą lub ciężką chorobą (z 219 w 2018 r. do 177 w 2020 r.), wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności (z 92 w 2018 r. do 67 w 2020 r.) oraz dotkniętych bezrobociem (z 89 w 2018 r. do 61 w 2020 r.) i alkoholizmem (z 45 w 2018 r. do 29 w 2020 r.).

Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, że w 2020 roku, po spadku w roku poprzednim, wzrosła liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa (206 w 2018 r., 166 w 2019 r., 174 w 2020 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pieniężne	zasilek stały	44	47	46	261.526	281.880	272.346
	zasilek okresowy	11	5	3	7.785	5.170	2.827
	zasilek celowy	124	107	114	128.761	97.450	89.053
niepieniężne	posiłek	48	39	39	55.773	47.543	20.470
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	9	12	15	221.105	327.875	348.831
usługi	usługi opiekuńcze	22	22	21	88.690	93.776	72.536
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	3	0	0	18.196
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	4	4	6.100	47.575	44.280
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	104*	64*	92*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	51	3	0	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	11* (1)	12* (1)	13* (1)	X	X	X
	liczba dzieci w pieczy zastępczej/odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	0 (0)	0 (0)	2 (1.154)	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób nim objętych ulegała wahaniom (124 w 2018 r., 107 w 2019 r., 114 w 2020 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2019-2020 liczba osób objętych posiłkiem była niższa niż w 2018 roku (48 w 2018 r., po 39 w latach 2019-2020).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba zwiększała się z roku na rok (z 9 w 2018 r. do 15 w 2020 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2018-2020 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, ulegała wahaniom (104 w 2018 r., 64 w 2019 r., 92 w 2020 r.).

Duże znaczenie miały także usługi opiekuńcze, usługi specjalistyczne i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych była na podobnym poziomie (po 22 w latach 2018-2019, 21 w 2020 r.), podobnie jak liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych usługami specjalistycznymi (3 w 2018 r., po 4 w latach 2019-2020). Warto dodać, że w latach 2019-2020 gmina dostała dofinansowanie na realizację usług opiekuńczych w ramach Programu rządowego „Opieka 75+” (w wysokości 1.514 zł w 2019 r. i 3.920 zł w 2020 r.), a w 2020 roku przystąpiła do programu „Wspieraj seniora” i otrzymała dotację w wysokości 13.045 zł. Zadaniem programu było zapewnienie usługi wsparcia seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii Covid-19 zdecydowali się na pozostanie w domu. Udzielona w ramach programu pomoc polegała m.in. na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym spożywcze i środki higieny osobistej.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2018-2020 z rodzinami wymagającymi wsparcia pracował asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało odpowiednio kilkanaście rodzin (11 w 2018 r., 12 w 2019 r., 13 w 2020 r.). Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu pn. „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Pomoc asystenta rodziny polegała m.in. na wsparciu w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego i racjonalnym gospodarowaniu budżetem, budowaniu prawidłowych relacji rodzinnych oraz rozwijaniu kompetencji i kształtowaniu postaw wychowawczych. Asystent rodziny pomagał także rozwiązywać problemy psychologiczne oraz motywował do podjęcia leczenia uzależnień. W 2020 roku gmina ponosiła również odpłatność za pobyt 2 dzieci z gminy w pieczy zastępczej, tj. umieszczonych w rodzinie zastępczej.

W gminie realizowany był też rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się GOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. Od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą się ubiegać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci bez względu na ich aktualny wiek.

W latach 2018-2020 GOPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę

organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W latach 2018-2019 Zespół prowadził procedurę „Niebieskie Karty” wobec odpowiednio 8 i 10 osób, a w 2020 roku wobec 23 osób.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze. W 2018 roku z pomocy korzystały 562 rodziny, którym wypłacono łącznie 8.569 świadczeń, a w latach 2019-2020 odpowiednio 920 i 900 rodzin, którym wypłacono łącznie odpowiednio 12.345 i 16.635 świadczeń. Większa liczba przyznanych świadczeń w latach 2019-2020 wynikała ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2018-2020 GOPS przyznawał także świadczenie „Dobry Start”, będące jednorazowym wsparciem w wysokości 300 zł dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. W 2018 roku wypłacono 863 takie świadczenia na kwotę 258.900 zł, rok później 913 świadczenia na kwotę 273.900 zł, a w 2020 roku 911 świadczeń na kwotę 273.300 zł.

W latach 2018-2020 GOPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych. Ich ogólna liczba zmniejszała się z roku na rok (z 8.930 w 2018 r. do 6.933 w 2020 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 6.815 w 2018 r. do 4.726 w 2020 r.). Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	6.815	5.897	4.726
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.708	1.776	1.778
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	196	301	269
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	24	29	38
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			

liczba świadczeń	44	54	34
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	143	64	88
ogółem			
liczba świadczeń	8.930	8.121	6.933
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	102	68	36
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	0	2	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

W analizowanym okresie GOPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 GOPS wypłacił odpowiednio 102, 68 i 36 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 54.007, 41.800 i 21.860 zł.

W 2018 roku Ośrodek przyznał 2 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez GOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2018-2020 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, ulegała wahaniom (22 w 2017 r., 16 do 8 w 2019 r.), a liczba świadczeń zmniejszała się z roku na rok (z 481 w 2018 r. do 310 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	22	16	19
liczba przyznanych świadczeń	481	340	310
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	194.300	134.031	117.259

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, mogą otrzymywać, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. W latach 2018-2019 w gminie nie wypłacano ww. dodatków, natomiast w 2020 roku dodatek mieszkaniowy pobierało 1 gospodarstwo domowe, a na ten cel przeznaczono 946 zł.

4. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jej terenie.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategie ▪ Współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny ▪ Profesjonalne działania instytucji pomocy społecznej ▪ Ustawiczne kształcenie kadr pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny ▪ Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez instytucje działające w obszarze wspierania rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców ▪ Brak pozytywnych wzorców zachowania w rodzinach dysfunkcyjnych ▪ Mała aktywność rodzin do organizowania grup samopomocowych, grup wsparcia ▪ Niedostateczna liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy ▪ Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje społeczne

- Zatrudnienie asystenta rodziny
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny
- Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin

- Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowych
- Brak rodzin wspierających na terenie gminy
- Niekorzystne prognozy demograficzne

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej ▪ Udzielanie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna) ▪ Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę ▪ Wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych ▪ Kontynuowanie usług świadczonych przez asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych ▪ Wzrost zaangażowania rodzin do współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej ▪ Wzmocnienie pozycji i autorytetu rodziców ▪ Rozwój wolontariatu ▪ Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich w ramach ogłaszanych konkursów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osłabienie więzi rodzinnych, zanik autorytetów, zmiany zachodzące wewnątrz struktury rodziny ▪ Zanik bezpośrednich kontaktów wśród ludzi na rzecz telefonicznych i internetowych ▪ Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców ▪ Dziedziczenie ubóstwa, uzależnienie rodzin od korzystania z pomocy społecznej ▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ Brak systemowych rozwiązań problemów społecznych, zwłaszcza bezrobocia ▪ Niskim poziom zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez nie wolnego czasu ▪ Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje ▪ Wypalenie zawodowe pracowników

5. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA

W gminie Dobroszyce oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka. Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobroszycach, Szkołą Podstawową im. Ireny Sendlerowej w Dobroszycach, Szkołą Podstawową im. Orła Białego w Dobrzeniu, Gminnym Centrum Kultury im. Anny Sojko w Dobroszycach, Gminnej Biblioteki Publicznej w Dobroszycach i jej filii w Dobrzeniu, Żłobkiem „Koniczynka” w Dobroszycach, które prowadzą m.in. działalność edukacyjną, kulturalną, profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, a także zajmują się organizowaniem czasu wolnego, są to: w Dobroszycach – Gminny Punkt Profilaktyczny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Dom Opieki Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Posterunek Policji, w Oleśnicy – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i działający przy nim Zespół Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, Zespół Placówek Specjalnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Powiatowy Urząd Pracy i Komenda Powiatowa Policji; a także Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Bierutowie, Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Ostrowinie z filią w Jemielnej, Sąd Rejonowy w Oleśnicy oraz Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

Mieszkańcy korzystają również ze wsparcia lokalnych organizacji pozarządowych oferujących zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, upowszechniających działalność sportową, rekreacyjną i kulturalną, działających w obszarze pomocy społecznej.

Dane szczegółowe na temat podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rynek 21, 56-410 Dobroszyce

w Dobroszycach	
Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Dobroszycach	ul. Parkowa 5, 56-410 Dobroszyce
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Dobrzeńcu	Dobrzeń 9a, 56-410 Dobroszyce
Żłobek „Koniczynka” w Dobroszycach	ul. Wiosenna 11, 56-410 Dobroszyce
Gminne Centrum Kultury im. Anny Sojko w Dobroszycach	ul. Parkowa 14, 56-410 Dobroszyce
Gminna Biblioteka Publiczna w Dobroszycach	ul. Parkowa 14, 56-410 Dobroszyce
Gminna Biblioteka Publiczna w Dobroszycach, Filia w Dobrzeńcu	Dobrzeń 9a, 56-410 Dobroszyce
Gminny Punkt Profilaktyczny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroszycach	ul. Rynek 16, 56-410 Dobroszyce
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dobroszycach	ul. Rynek 21, 56-410 Dobroszyce
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobroszycach	ul. Rynek 16, 56-410 Dobroszyce
Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Dobroszycach	ul. Stawowa 23, 56-410 Dobroszyce
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dobroszycach	ul. Stawowa 23, 56-410 Dobroszyce
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobroszycach	ul. Wojska Polskiego 22, 56-410 Dobroszyce
Dom Opieki Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Dobroszycach	ul. Stawowa 23, 56-410 Dobroszyce
Posterunek Policji w Dobroszycach	ul. Parkowa 14, 56-410 Dobroszyce
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy	ul. Słowackiego 10, 56-400 Oleśnica
Zespół Interwencji Kryzysowej w Oleśnicy	ul. Słowackiego 10, 56-400 Oleśnica
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Oleśnicy	ul. Wileńska 4, 56-400 Oleśnica
Zespół Placówek Specjalnych w Oleśnicy	ul. Wojska Polskiego 8, 56-400 Oleśnica
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnicy	ul. Wojska Polskiego 67-69, 56-400 Oleśnica
Poradnia Zdrowia Psychicznego w Oleśnicy	ul. Ludwikowska 10, 56-400 Oleśnica
Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy	ul. Wojska Polskiego 13, 56-400 Oleśnica
Komenda Powiatowa Policji w Oleśnicy	Hallera 3, 56-400 Oleśnica
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Bierutowie	ul. 1 Maja 8c, 56-420 Bierutów
Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Ostrowinie z filią w Jemielnej	Ostrowina 21, 56-400 Oleśnica
Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Oleśnicy	ul. Ludwikowska 10, 56-400 Oleśnica
Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. 3 Maja 48/49 56-400 Oleśnica
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu	Plac Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław
Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej „Muzyczny ogród”	ul. Osiedlowa 6, 56-410 Dobroszyce

Stowarzyszenie Dobroszyce – Lepsze życie	ul. Parkowa 9, 56-410 Dobroszyce
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Łuczyna	Łuczyna, 56-410 Dobroszyce
Stowarzyszenie Agora Nova	Bartków, 56-410 Dobroszyce
Dolnośląskie Stowarzyszenie Społeczno-Sportowe „Sprawni – Razem”	ul. Stawowa 23, 56-410 Dobroszyce
Stowarzyszenie inicjatyw lokalnych „Kuźnica leśna”	Malerzów, 56-410 Dobroszyce

Źródło danych: Urząd Gminy w Dobroszycach.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobroszyce na lata 2021-2023 jest **rozwój zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.

Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną	GOPS	2021-2023	liczba osób objętych pracą socjalną
2. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny	GOPS, Urząd Gminy	2021-2023	liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych opieką
3. Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń	GOPS, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych
4. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa	GOPS, GKRPA, Gminny Punkt Profilaktyczny Rozwiązywania Problemów	2021-2023	liczba osób objętych poszczególnymi

specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji	Alkoholowych, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, organizacje pozarządowe		formami wsparcia, w tym poradnictwem specjalistycznym
5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w tym samopomocowych dla osób samotnie wychowujących dzieci	GOPS, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba grup wsparcia oraz liczba osób w nich uczestniczących
6. Wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych	Urząd Gminy, GOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne	2021-2023	liczba imprez oraz liczba osób w nich uczestniczących
7. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne	GOPS, GKRPA, Gminny Punkt Profilaktyczny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, ZIK, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba powołanych grup roboczych oraz liczba rodzin objętych wsparciem Interdyscyplinarnym, liczba szkoleń oraz liczba osób w nich uczestniczących
8. Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	Jednostki organizacyjne gminy, w tym GOPS, placówki oświatowe i kulturalne, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba programów i projektów oraz liczba osób nimi objętych
9. Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny	Jednostki organizacyjne gminy, w tym GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, kulturalne, świetlice wiejskie, PCPR, ZIK, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, kościoł	2021-2023	liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny

**Cel operacyjny 2.
Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas	wskaźniki
---------	------------------------	------	-----------

		realizacji	monitoringowe
1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	GOPS, placówki oświatowe	2021-2023	liczba udzielonych świadczeń oraz liczba osób nimi objętych
2. Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym	Urząd Gminy, GOPS, Powiatowy Urząd Pracy	2021-2023	liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych różnymi formami wsparcia
3. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich oraz promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw i samopomocy	GOPS, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba akcji charytatywnych i promocyjnych
4. Udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego	GOPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem
5. Rozwijanie w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego i wspomagane	Urząd Gminy	2021-2023	liczba mieszkań komunalnych, w tym socjalnych i wspomaganych

**Cel operacyjny 3.
Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, zakłady opieki zdrowotnej, placówki	2021-2023	liczba przedsięwzięć z zakresu promocji

profilaktyki zdrowotnej	oświatowe i kulturalne, świetlice wiejskie		zdrowia i profilaktyki zdrowotnej oraz liczba programów zdrowotnych
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego	Urząd Gminy, zakłady opieki zdrowotnej	2021-2023	liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi
3. Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji	GOPS, Urząd Gminy, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba rodzin objętych poradnictwem oraz liczba osób objętych rehabilitacją
4. Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, Gminny Punkt Profilaktyczny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, PCPR, ZIK, ośrodki wsparcia, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Policja, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba rodzin objętych monitoringiem, liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz liczba osób objętych wsparciem
5. Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości	Urząd Gminy, Policja, placówki oświatowe i kulturalne, świetlice wiejskie	2021-2023	liczba przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych
6. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych, poprawianie bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych	Urząd Gminy, Policja	2021-2023	stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze

Cel operacyjny 4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju			
zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania	Urząd Gminy, placówki oświatowe	2021-2023	liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe oraz liczba doposażonych placówek oświatowych
2. W razie potrzeby zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz do opieki przedszkolnej	Urząd Gminy, placówki przedszkolne	2021-2023	liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych oraz objętych opieką żłobka
3. Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych oraz opracowywanie i realizowanie programów w tym zakresie	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, świetlice wiejskie, Policja	2021-2023	liczba zajęć i spotkań oraz liczba osób w nich uczestniczących, liczba programów oraz liczba osób nimi objętych
4. Rozwijanie oferty świetlic wiejskich i tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Urząd Gminy, świetlice wiejskie	2021-2023	liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach, kulturze, sporcie i rekreacji, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne)	Urząd Gminy, GOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie, wolontariusze	2021-2023	liczba przyznanych świadczeń oraz liczba osób objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi
6. Zapewnienie dostępu do kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych	Urząd Gminy, GOPS, placówki oświatowe, PCPR	2021-2023	liczba grup i klas integracyjnych oraz liczba osób

poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły			do nich uczęszczających, liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, liczba dzieci dowożonych do szkół
7. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz liczba osób nimi objętych
8. Rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności	Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy	2021-2023	liczba nowych obiektów umożliwiających spędzanie czasu wolnego oraz liczba osób z nich korzystających
9. Upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży	Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy, wolontariusze	2021-2023	liczba wolontariuszy

Cel operacyjny 5. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	GOPS, PCPR	2021-2023	liczba osób umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wysokość środków na pokrycie ich pobytu
2. Podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2021-2023	liczba opracowanych planów pracy oraz liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3. Podejmowanie współpracy	GOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy	2021-2023	liczba podmiotów współpracujących

z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej

zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobroszyce na lata 2021-2023 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem, oraz pochodzące z nich dzieci,
- rodzice samotnie wychowujący dzieci,
- osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień,
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie i sprawcy przemocy w rodzinie,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- dzieci do lat 3.,
- dzieci i młodzież z niepełnosprawnością,
- dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzież opuszczająca rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej,
- rodzice zastępczy,
- kadra podmiotów, w tym instytucji i organizacji pozarządowych, zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinom, dzieciom i młodzieży.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobroszyce na lata 2021-2023 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie,
- z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie m.in. następujące środki finansowe:

- Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny: 67 604 zł,
- Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze: 6 727 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2023 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Gminy.

VII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobroszyce na lata 2021-2023 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroszycach. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring i ewaluacja Programu, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będą prowadzone corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020	
Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2018-2020	21
Tabela 3. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2018-2020	24
Tabela 4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020	26
Tabela 5. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie	28

Wykresy:

Wykres 1. Warunki życia w gminie	10
Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie....	11
Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	12
Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	13
Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	13
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie	14
Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie.....	16

Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2018-2020 przeprowadzono wywiad środowiskowy	18
Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie	18
Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne	18
Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne.....	18
Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 (liczba osób w rodzinach)	20

Uzasadnienie

do uchwały nr XXXIII-278/2021 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Dobroszyce na lata 2021-2023

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159 i 1006) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast stosownie do 179 ust. 2 ww. ustawy rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dobroszyce. Określa zadania w zakresie wspierania rodziny oraz zapobiegania jej dysfunkcji. Przedstawia katalog działań, których celem jest stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.